

## STRATÉGIQUE

(Časopis *Strategique* počinje da izlazi 1979. godine, tromesečno, pošto je prestao sa izlaženjem časopis *Strategie*, organ francuskog Instituta za stratezijske studije).

*Strategique*, francuski časopis za stratezijska istraživanja i studije, u izdanju Fondacije za studije narodne odbrane iz Pariza, objavljuje ove članke:

a) u br. 1 (januar—mart) 1979:

**RAZVOJ ISTRAŽIVANJA O RATU I MIRU** — Julien FREUND;

Interdisciplinarni karakter ovih istraživanja, naučno i sistematski započetih tek posle drugog svetskog rata. Mnoge institucije (u članku su navedene) bave se polemologijom; sve veći broj publikacija svojim prilogima otkrivaju dva smera u pristupu ovoj temi: noramtivistički i analitički.

**FRANCUSKA ODBRANA. OPASNOST I NEPRIJATELJ, 1936—1966** — André MARTEL;

Pregledom istorijskih događaja kroz koje je Francuska prošla od 16. veka do danas, autor izlaže kako su se, s učvršćivanjem ideje o državnom suverenitetu, menjali

problemi u vezi s odbranom i zaštitom tog suvereniteta. Kako su svetski događaji usmeravali francusku spoljnu i unutrašnju politiku, uključivanje u saveze, zauzimanje stava prema stvarnom ili eventualnom neprijatelju, pa do njene današnje visoke borbene spremnosti.

**LIDDELL HART I MORE** — Olivier SEVAISTRE;

Osvrt na komentare pomorskih bitaka i neke poglede na probleme pomorske strategije, koje je Liddell Hart ostavio u svojim delima. Značaj njegove teorije o strategiji posrednog nastupanja i uticaj njegove misli na savremenu pomorsku doktrinu.

**KARTEROVA ADMINISTRACIJA I ODBRAMBENA POLITIKA** — Janet FINKELSTEIN;

Porazom američke politike u jugoistočnoj Aziji i priznavanjem SSSR-a za nuklearnog rivala, nastaje obrt u američkoj politici u posljednoj deceniji. U članku se te promene otkrivaju kroz analizu Karterovog vojnog budžeta za 1979. god. (nastaviće se).

**STRATEGIJA NAORUŽANJA: TEHNIČKI PODACI ZA STRATEGIJU „SNAGA ZA PROTIVDEJSTVA“** — Jean Baptiste MARGERIDE;

Koncepcija razvoja snaga, pre svega nuklearnih, za dejstva isklju-

čivo protiv vojnih snaga protivnika. S obzirom na to da smo danas u nuklearnom dobu, „Strategie“ će redovno pratiti strategiju naoružanja i donositi podatke o tehničkim osobinama, taktičkoj primeni, i stratezijskim i političkim implikacijama pojedinih sistema oružja. Ovaj prvi prilog posvećen je nuklearnim raketama.

b) u br. 2 (april—juni) 1979:

TRI ISKUŠENJA — general Claude LE BORGNE;

Razmatranje o odgovornosti koju povlači posedovanje nuklearnog oružja. Ograničiti rat i totalni rat.

VOJNI I POLITIČKI SISTEM U KOMUNISTIČKOJ KINI — Georges TAN ENG BOK;

Podaci o kineskoj Narodnooslobodilačkoj armiji: njen razvoj, organizacija, komandni sastav. Uticaj idejno-političkih previranja na Armiju. Uloga koju Armija danas ima u političkom i društvenom životu Kine.

DOBA TOTALNE STRATEGIJE — Michel GARDER;

Nastanak pojma „totalna strategija“, osvrt na njeno pojavljivanje kroz istoriju i karakteristike pojedinih faza kroz koje totalna strategija prolazi danas u neprestanoj borbi velikih sila za prevlast u svetu.

NASTANAK, ŽIVOT I OPSTANAK NUKLEARNO-RAKETNE PODMORNICE — René BESNAULT;

U ovom, prvom, prilogu, govori se najpre o klasičnim podmornicama, zatim o pojavi, osobnostima i klasifikaciji nuklearnih podmornica. Upotreba nuklearne podmornice naoružane balističkim raketama (sistem S.N.L.E.), (nastaviće se).

c) u br. 3 (juli—septembar) 1979:

ELEMENTI ZA JEDNU POMORSKU STRATEGIJU — Oliver SEVAISTRE;

Definicija pojma strategija. Strategija u pomorskom prostoru. Geostratezijski pogled na savremeni svet i podela morskih površina na stratezijske zone i prostore (sa šemama). Vojna sila u pomorskom prostoru i pomorska moć. Gospodarenje morem u eventualnom sukobu.

NOV POGLED NA NACIONALNU NEZAVISNOST — Jean AMADO; Pokušaj određivanja suštine pojma nacionalna nezavisnost, za koju se, pošto je jednom stečena, treba neprestano boriti. Mišljenje je autora da borba za nezavisnost nije samo vojni problem o kome se raspravlja prilikom određivanja budžeta za narodnu odbranu. Uloga civilnih snaga u odbrani. Kritika administracije i faktora koji se bave narodnom odbranom Francuske. Mesto Francuske u odbrani Evrope.

NASTANAK, ŽIVOT I OPSTANAK NUKLEARNO-RAKETNE PODMORNICE — René BESNAULT;

Nastavak i kraj razmatranja o nuklearno-raketnoj podmornici (S.N.L.E.). Njeni neprijatelji, osetljivost u raznim situacijama. Izviđanje mora i kopna s velikih rastojanja i sredstva za osmatranje. Postupci i sredstva za otkrivanje, ometanje i uništavanje podmornica. Zaključci o perspektivi S.N.L.E.

ORUŽJE S POJAČANIM RADIO-AKTIVNIM DEJSTVOM. — Jean Baptiste MARGERIDE;

Prvi prilog o ovom oružju govori o pojavi neutronske bombe i rezultatima istraživanja ovog oružja s pojačanim radioaktivnim dejstvom poslednjih decenija u SAD. Stratezijski problemi i političke implikacije upotrebe ove bombe. Teh-

nički podaci i konstrukcija, s grafičkim prikazima. (nastaviće se).

d) u br. 4 (oktobar—decembar) 1979:

PISMO GENERALU LE BORGNE-u O NEKIM STRATEGIJSKIM POTEŠKOĆAMA — Lucien POIRIER;

Razmatranje glavnih tema koje je gen. Claude Le Borgne započeo u svom članku „Tri iskušenja“ („Strategique“ br. 2): pitanje posedovanja nuklearnog oružja i odgovornost; nuklearno odvracanje; totalni i ograničeni rat. Odnosi među nuklearnim silama, neke pretpostavke o eventualnom sukobu i mogućnost odbrane Evrope. (nastaviće se).

STRATEGIJA I SOCIJALNA STRATEGIJA — Maurice HAMON;

Kako se strategija, koju smo navikli da posmatramo kao delatnost vojnih struktura i diplomatije, proširuje na društveno-ekonomske odnose. Strategijska dimenzija organizacije delatnosti. Strategija kao veština da se na najbolji način upotrebe, u prostoru i vremenu, raspoloživa sredstva za ostvarenje nekog projekta.

KINESKO-VIJETNAMSKI SUKOB. ZNAČENJE I DOMETI — grupa autora;

Ideološka i vojno-politička pozadina kinesko-vijetnamskog sukoba u proleće 1978. i njegovo mesto u kinesko-sovjetskim odnosima. Značaj sovjetskog uzdržavanja u ovom sukobu.

ORUŽJE S POJAČANIM RADIO-AKTIVNIM DEJSTVOM — Jean Baptiste MARGERIDE;

Drugi deo članka. Mehanički i termički efekti neutronske oružja. (nastaviće se).

# SURVIVAL

Časopis Međunarodnog instituta za strategijske studije u Londonu objavljuje ove članke:

a) u br. 3 (maj—juni) 1979:

Reperkusije krize u Iranu — Chahram CHUBIN, pomoćnik direktora Međunarodnog instituta za strategijske studije;

Šaba I i Šaba II — Peter MANGOLD;

Neširenje i INFCE (Međunarodna grupa za program procene nuklearnog goriva) — Steven J. WARNECKE, radi u Kraljevskom institutu za međunarodne poslove u Londonu.

b) u broju 4 (juli—avgust) 1979:

Kineska ratna mornarica i spoljna politika — L. Bruce SWANSON Junior;

Budućnost nabavke kolaboracionističkog oružja — Robert W. DEAN, član RAND korporacije; (o oruđima na čijem je istraživanju i proizvodnji zajednički radilo više zemalja NATO-pakta);

Alternativna budućnost za uzajamno i uravnoteženo smanjenje snaga: Evropska konferencija o kontroli naoružanja — Robin RANGER, iz kanadskog ministarstva odbrane;

Afrika u novoj rundi oslobodilačke borbe — E. TARABRIN; (članak preštampan iz ruskog časopisa „Svetska ekonomika i međunarodni odnosi“, od februara 1979. godine — sovjetska analiza trendova u Africi).

c) u broju 5 (septembar—oktobar) 1979:

*Slaganja i neslaganja: SALT II* — Dr Gregory F. TREVENTON, pomoćnik direktora Međunarodnog instituta za strategijske studije i urednik časopisa Survival;

*Vreme za ponovne procene* — Dr Lawrence FREEDMAN, načelnik odeljenja za političke studije Kraljevskog instituta za međunarodne poslove;

*SALT II debata u kontekstu* — Dr Colin S. GRAY, kodirektor odeljenja za studije nacionalne bezbednosti Hudson instituta u Njujorku;

*Evropski interesi za SALT III* — Francois de ROSE, bivši stalni predstavnik Francuske u NATO;

*Zašto Nemci podržavaju SALT* — Josef JAFFE, urednik lista „Die Zeit“;

*Obuzdavanje trke u naoružanju* — prikaz moskovske emisije od 19. 6. 1979. godine, u kojoj je govorio Aleksandar BOVIN, politički komentator lista „Izvestija“.

d) u broju 6 (novembar—decembar) 1979:

*Pakistan i Bomba* — Zalmay KHALILZAD, vanredni profesor Kolumbija univerziteta u Njujorku;

*Reagovanje na SS-20: alternativni prilaz* — Klass G. de VRIES, član Radničke partije Holandije, član parlamenta i predsedavajući komiteta za odbranu;

*Pregovori o evropskoj bezbednosti: sledeći korak* — Christopher J. MAKINS, Karnedži zadužbina za međunarodni mir.

# STRATEGIC REVIEW

Časopis Instituta za strategijska istraživanja SAD objavljuje:

a) u broju 2 (proleće) 1979:

*Zašto SALT* — Richard PIPES;

*Nuklearni sistemi srednjeg dometa i pukotina u poverenje u NATO* — WALTER F. HAHN;

*Ko je odgovoran za voz brbljivih* — A. G. B. METCALF;

*Neslaganje i vojnik* — general u penziji T. R. MILTON;

*Užasna strategija terora: francuska perspektiva* — pukovnik u penziji Marc GENESTE, član francuske Komisije za atomsku energiju;

*Zašto ne sposobnosti protivsnaga za nanošenje prvog udara* — Carl H. BUILDER, analitičar RAND korporacije;

*Tekuća debata o budžetu: implikacije na odbranu* — Herschel KANTER;

*Strategijski potresi preokreta u Iranu* — Alvin J. COTTRELL i kontraadmiral u penziji Robert J. HANKS, RM SAD;

*Avganistan posle revolucije 1978. godine* — Theodore L. ELIOT Junior;

*Socijalističko-komunistička konvergencija u zapadnoj Evropi* — Hans-Joachim VEEN.

b) u broj 3 (leto) 1979:

*Ne mir već slobodu* — A. G. B. METCALF;

*Pretpremijera u Beču* — Walter F. HAHN;

*SALT II: evropska perspektiva* — Manfred WÖRNER, predsedavajući Komiteta za odbranu u Bundestagu;

*Mit verifikacije SALT-a II* — Jake GARN;

*Budućnost britanskih stratezijskih nuklearnih snaga* — vicemarsal Stewart W. B. MENAUL;

*Budućnost francuskih snaga za zastrašivanje* — general u penziji Pierre M. GALLOIS, RV Francuske;

*Potpuno dobrovoljačka vojska gruba fakta i grubo izbori* — Robin BEARD, SAD;

*Američka obaveštajna služba i Kongres* — Thomas K. LATIMER;

*Sovjetsko stratezijsko gledište* — istaknuti izvodi iz sovjetske vojne štampe — Leon GOURE i Michael J. DEANE.

c) u broju 4 (jesen) 1979:

*Obrazac u Južnoj Americi* — David C. JORDAN;

*Zapanjujuće otkrovenje gospodina Bandija (Bundy)* — Walter J. HAHN;

*Paradoks SALT-a II* — A. G. B. METCALF;

*Mogućnosti i prilike odbrane od balističkih raketa* — Malcolm WALLOP, SAD;

*Debata o SALT-u: grubo ali fer pogađanje* — Valter SLOCOMBE,

zamenik pomoćnika ministra odbrane za poslove međunarodne bezbednosti i direktor SALT grupe ministarstva odbrane;

*Debata o SALT-u: produžena sovjetska obmana* — David R. SULIVAN, bivši analitičar CIA za sovjetsku strategiju i spoljnu politiku;

*Sjedinjene Američke Države i kriza polumeseca: pogled iz regiona* — Shafqat Ali SHAN, profesor Sind univerziteta, Pakistan;

*Kinesko-sovjetski konflikt: traganje za novim strategijama bezbednosti* — William G. HYLAND;

*Rastući arsenal Sovjetskog Saveza za hemijsko ratovanje;*

*Sovjetsko stratezijsko gledište* — Leon GOURE i Michael DEANE.

d) u broju 1 (zima) 1980:

*Teško iskušenje u Teheranu* — A. G. B. METCALF;

*NATO i novi projektili* — Walter F. HAHN;

*Procenjivanje SALT-a II* — Alexander M. HAIG;

*NATO-va „prva nuklearna upotreba“: produbljivanje zamke* — Fred Charles IKLE, bivši direktor američke Agencije za kontrolu naoružanja i razoružanje;

*Klizav put ka uzajamnom i izbalansiranom smanjenju snaga* — Lothar RUEHL;

*Civilna kontrola i profesionalizam: sistemski problem* — pukovnik u penziji Trevor N. DUPUY;

*SSSR i strah od „okruženja“: sovjetska logika ili zapadna legenda* — Uri Ra AHAN, profesor Tufts univerziteta, SAD;

*Izgubljena strategijska karika: jaka trgovačka mornarica SAD — kapetan fregate RM SAD Richard T. ACKLEY i Steven T. ACKLEY;*

*Sovjetsko strategijsko gledište — izvodi iz sovjetske vojne štampe pripremili Leon GOURE i Michael J. DEANE.*

*Zimsko ratovanje: bilo koje drugo ime — Richard A. DIXON;*

*Dejstva za ugušivanje pobune u Rodeziji — James K. BRUTON;*

*Menjanje dimenzija vojnog profesionalizma: obrazovanje i prosvetno zastupanje — Sam K. SARKESIAN;*

*Sovjetska civilna odbrana — članak preštampan iz časopisa Survival maj/jun 1978. godine;*

*Neki mitovi u debati na Zapadu;*

*Vi morate verovati — Denis CARLIN;*

*Metod za razvoj doktrine — John W. TAYLOR.*

Stručni časopis Kopnene vojske SAD, pored svojih stalnih rubrika, donosi i ove članke:

a) u broju 2 (februar) 1979:

*Ako Sovjeti ne grupišu snage — Donald K. GRIFFIN; (razmatranja da li će SSSR napasti NATO na jednom ili više pravaca);*

*Rusko vojno obrazovanje — Richard G. HEYD;*

*Izbegavanje etičkog Armagedona — Allan J. FUTERNICK;*

*Sovjetski stil: maskiranje i obmana — Richard F. RICCORDELLI;*

*Dim kao vatra za neutralisanje — David SYRETT;*

*Direktive za ograničeni rat — William V. O'BRAJEN.*

b) u broju 3 (mart) 1979:

*Prevlast u vazduhu na visini vrhova drveća — Retsal H. MILLER, (neka razmatranja o upotrebi helikoptera);*

*Šta sa multinacionalnim korpusi-ma u NATO — jedan primer: NATO korpus Landjut — Wolfgang GERHARDT;*

c) u broju 4 (april) 1979:

*Doktrinarni proces: koraci koji se predlažu — I. B. HOLLEY Junior;*

*Civilno-vojna dejstva: elemenat u dobijanju prve bitke u Centralnoj Evropi — Wesley A. GROESBECK;*

*Vojnički april — John A. REICHLEY;*

*Da li je struktura NATO alijanse podnesna za hiljadu devet stotina osamdesete godine — John J. CLARK;*

*Problemi organizacijskih konsultacija u KoV-u — Edward Kenneth JEFFER;*

*Pokretljivost-protivpokretljivost u zimskom ratovanju — Stephen E. DRAPER;*

*NATO strategija: političko-vojni problemi divergentnih interesa i operacijski koncept — Steven L. CANBY;*

*NATO standardizacija: panaceja ili kuga — John L. CLARKE;*

## Military Review

*„Prednji odredi“ i sovjetska nuklearna ofanziva* — Stephen SHERVAIS Junior.

d) u broju 5 (maj) 1979:

*Boriti se sa brojno jačim i pobediti* — Robert P. STRAUT;

*Sovjetska neposredna avio-podrška: neophodan drug u dejstvima združenih rodova* — Richard F. RICCORDELLI i Gay L. JACKSON;

*Nova taktika i posle nje* — David P. PORRECA;

*Američka nacionalna bezbednost i bliskoistočna nafta* — Robert R. ULIN;

*Nuklearno zastrašivanje ne čini civilnu odbranu nepotrebnom* — J. F. WALLACE;

*Kineska odbrambena strategija: istorijski prilaz* — Stanley E. HENNING;

*Produžni kurs obuke — nova dimenzija* — Joseph E. NICKENS.

e) u broju 6 (juni) 1979:

*Komandna odluka*: John G. FOWLER Junior;

*Severna Irska: rat koji nikad ne prestaje da krvari* — Jerome J. HAGGERTY;

*Dokučiva kineska azbuka* — Stanley E. HENNING;

*Skorašnje debate u sovjetskoj vojnoj štampi — I deo* — C. N. DONNELLY;

*Pomoć za vojničke priručnike* — Fred E. KIRTCHEN;

*Lekcija o savezničkim zajedničkim dejstvima: znamenje za budućnost*

— Benjamin Franklin COOLING i John A. HIXSON;

*Problem sa borbenim helikopterima* — William V. CHIARAMONTE;

*Da li je dim stvarno zastareo* — David E. WINDMILLER;

*Implikacije odnosa borbenog i pozadinskog dela u mirno vreme na američke mogućnosti borbe u ratu* — William B. HANKEE.

f) u broju 7 (juli) 1979:

*Sabloni, jasni i imaginarni* — James H. HAYES; (kako OS SAD mogu koristeći poznata sovjetska dejstva dobiti bolje znanje o njihovim taktičkim intencijama);

*Rikše i kinin: redov Longden i sanitetska služba iz 1898. godine* — James B. AGNEW;

*Borbeni zadaci za izolaciju bojišta — perspektiva*, Steven L. CANBY;

*Žene u borbi* — Michael A. ANDREWS;

*Faktor „X“ sovjetske vojne obuke* — David T. TWINING;

*Vreme za zajedničko tržište hemisfere* — George OTT (SAD treba na vreme da se okrenu inter-američkim partnerima, a ne zapadnoj Evropi i Japanu);

*Mikelandelo kao vojnik* — Charles J. BLANKENSHIP;

*Protivoklopna oruđa TOW, Dragon i LAW i smanjena vidljivost* — Geoffrey G. PROSCH; (kako OS SAD treba da poklone veću pažnju obuci u uslovima ograničene vidljivosti);

*Taktički problemi sa kojima se suočava sovjetska armija: skorašnje debate u sovjetskoj vojnoj štampi*

— *II deo* — C. N. DONNELLY; (o ozbiljnim sovjetskim problemima u komandovanju i kontroli, o promeni koncepta sovjetske artiljerijske doktrine i sovjetsko verovanje da su samo ofanzivna dejstva velikog tempa i brzine ključ za poražavanje NATO-a).

g) u broju 8 (avgust) 1979:

*Liban: studija o izvođenju borbenih dejstava u urbanim sredinama* — Paul A. JUREIDINI i R. D. McLAURIN; (rasvetljavanje nekih problema u izvođenju borbenih dejstava u urbanim sredinama, kao što je slučaj u Libanu i predlozi za razrešenje istih);

*Ocena operacije „ULTRA“* — Roger J. SPILLER; (o savezničkom otkrivanju nemačkih šifri u II svetском ratu);

*Jedan drugi pogled na akademski rog izobilja: obrazovanje u slobodno vreme i oficirski kadar* — Michael A. LYTLE;

*Strategijska „doktrina“ i SALT: sovjetska i američka gledišta* — Robert LEGVOLD;

*Če Gevarina bolivijska avantura* — John D. WAGHELSTEIN;

*Francuska republika* — Wilfred L. EBEL; (o francuskim OS i odnosima prema SAD i NATO);

*Portugalska revolucija* — James John TRITTEN.

h) u broju 9 (septembar) 1979:

*Vojni zahtevi prema strategiji SAD* — Colin S. GRAY;

*Strategija obuke celokupnih snaga* — Irving HEYMONT; (o potrebi razlike u obuci aktivne KoV, Nacionalne garde i Rezerve KoV SAD);

*Uzajamno uništenje: sredstvo za zastrašivanje od nuklearnog rata* — Calvin C. SEYBOLD, (predlog da SAD ponovo procene svoju globalnu strategiju, s obzirom na to da je strategija zastrašivanja pretrpela neuspeh);

*Kolvezi* — Henri J. G. DEPOORTER, general-major KoV Belgije;

*Osvećenje Abramsove petlje u Komandnom i generalštabnom koleđu KoV SAD u Fort Levenvortu* — Donn A. STARRY, general KoV SAD;

*Vazdušnodesantna protivoklopna odbrana* — Theodore T. SENDAK; (članak govori da OS SAD sada razvijaju protivoklopnu doktrinu za vazdušnodesantne snage koja se uklapa u opšti koncept aktivne odbrane);

*Globalni sistem za određivanje pozicije — univerzalno navigacijsko sredstvo* — Dan BOYLE;

*Grafičko predstavljanje bojišta: perspektiva* — LARRY FIGUE.

i) u broju 10 (oktobar) 1979:

*Izraelska odbrana na Golanu* — Geoffrey G. PROSCH; (intervju sa izraelskim generalom Avigador KAHALANI-em, koji je oktobra 1973. godine komandovao 77. bataljonom 7. brigade koji se branio na Golanu.);

*Novi prijatelji i novi neprijatelji* — Edgar O. BALLANCE; (o odnosima SSSR—Kina koji bi mogli da utiču na smanjenje pritiska na NATO);

*Municija malog kalibra: put budućnosti za NATO* — M. N. Geoffrey HUTTON;

*Milicijska armija Švajcarske* — Regis P. SHEEHAN;

*Profesionalna procena i borbena gotovost* — Lewis SORLEY;

*Helikopteri u sovjetskim oružanim snagama* — John J. METZLER;

*Vojni zakonik etike: predlog* — Jack F. LANE Junior.

j) u broju 11 (novembar) 1979:

*Forsiranje Sueckog kanala: intervju sa Mohamed Abdel Halim Abou Ghazala-om, general-majorom egipatskih OS;*

*Šta ako? Američka vojna strategija za Bliski istok* — Juan CAMERON;

*Palestinci: nacija bez države* — Robert N. STORMS Junior;

*Bitka za grad Suec* — Glenn F. ROGERS Junior;

*Šahov pad* — John A. BERRY, Jay C. MUMFORD i Roy E. SMITH;

*Libija: vojni vrh koplja protiv Sadata* — Dennis CHAPLIN;

*Nemir u južnoj Arabiji* — Lewis B. WARE;

*Veza preko oružja* — Robert R. ULIN, (gledište SAD o tome kako SSSR putem prodaje oružja zemljama Bliskog istoka utiču na iste);

*Islam i vojna sila* — Nawabzada Sher Ali Khan Pataudi, general-major KoV Pakistana.

k) u broju 12 (decembar) 1979:

*Obezbeđenje pozadine korpusa* — Robert D. FRAZIER;

*Slučaj protiv rasprskavajućih mina koje ispaljuju tenkovi* — Glenn F. ROGERS;

*Borbena kohezija u Vijetnamu* — John G. FOWLER Junior;

*Pozadinsko obezbeđenje u ratu i rezerva KoV SAD: slaba veza* — Thomas R. DAVIS;

*Sovjetska kopnena taktika* — Edward H. CABANISS IV;

*Indokina: večito bojište* — Maharaj K. CHOPRA;

*Borbena dejstva u pozadini* — John B. REISZ.

**RUSI**

Journal of the Royal United Services Institute for Defence Studies



Časopis Kraljevskog instituta združenih vidova za odbrambene studije iz Londona, objavljuje ove članke:

a) u broju 1 (mart) 1980:

*Uzmite dvostruko* — uvodnik;

*Strategijsko vazduhoplovstvo* — predavanje sa diskusijom koje je na institutu održao general Richard H. ELLIS, RV SAD, komandant Stratejske vazduhoplovne komande i direktor za planiranje stratejskih ciljeva združenog generalštaba OS SAD;

*Severno krilo NATO* — predavanje generala sir Peter WHITLEY;

*Sveti rat: Vojna sila i religija* — izveštaj sa seminara održanog na institutu 1979;

*Politička ekonomija odbrambene potrošnje Velike Britanije* — Keith HARTLEY i Edward LYNK;

*Naslednik aviona Sea Harrier* — kapetan fregate M. FORREST, RM Vel. Britanije;

*Oružane snage Južne Afrike* — pukovnik u penziji Norman L. DODD;

*Jedinice predvojničke obuke: I — univerzitetska obuka rezervnih oficira — general-major P. C. SHAPLAND;*

*Uticaj Nevila Cemberlena na spoljnu i odbrambenu politiku — Dr David J. WRENCH;*

*Građansko-vojni odnosi u novim državama — Dr J. 'BAYO ADEKSON;*

*Doprinos Sjedinjenih Američkih Država sovjetskoj tenkovskoj tehnologiji — George F. HOFMAN;*

*Taktička simulacija druge generacije protivtenkovskog vođenog naoružanja — Gayford D. EVAN-HART;*

*Izgradnja ratnih brodova od strane britanskih brodograditelja — R. J. DANIEL;*

*Ograničenja za upotrebu vojne sile u hiljadu devetsto osamdesetim godinama — potpukovnik R. A. MASON;*

*Mesto propagande danas — J. M. BRUCE LOCKHART;*

*Jugoslavija: između dva bloka — predavanje koje je Nora BELOFF održala na Institutu 30. 11. 1979. godine.*

b) u broju 2 (juni) 1980:

*Velika strategija ili pokrpljeni jorgan — uvodnik;*

*Duh nacije — predavanje koje je na institutu održao sir Arthur BRYANT;*

*Odbrambena filozofija — predavanje maršala sir Peter LE CHEMIGNANT;*

*Uloga vojne sile Zapada u svetu danas — predavanje Edwarda HEATH-a;*

*Smrt jedne armije: kratka analiza iranskih imperijalnih oružanih snaga — general-major K. PERKINS;*

*Vojne asimilacije u sovjetsko-američkom strategijskom balansu — kapetan Carl C. KREHBIEL, KoV SAD;*

*Sumnje i teškoće konfrontirajućeg mogućeg sovjetskog napadača — P. H. VIGOR;*

*Elektronsko ratovanje — balans koji se pomera — M. H. THURBON;*

*Jedinice predvojničke obuke: II — univerzitetski vazduhoplovni skvadroni — major J. SEWEL;*

*Politički rad SALT-a II: debata u američkom senatu — Dr Robin RANGER;*

*Britanske pripreme za ofanzivni hemijski rat 1935—39 — Paul HARRIS;*

*Situacioni izveštaj o hemijskom ratovanju — major u penziji C. J. DAVIDSON;*

*HC Mk L: novi „Chinook“ helikopter za Kraljevsko ratno vazduhoplovstvo (RAF) — Douglas W. HELMS;*

*Za ljude dobre volje — Michael HICKEY.*

## Europäische Wehrkunde

Časopis za vojna pitanja, organ Udruženja za vojnu nauku SR Nemačke, donosi ove članke:

a) u br. 7 (juli) 1979:

*Osnovne vrednosti po mišljenju vojnih starešina — Carl-Gero Ilseman;*

(Analiza ankete sprovedene među oficirima II korpusa Bundesvera o osnovnim vrednostima u životu ljudi i naroda uopšte. Anketirani su se u najvećem broju izjasnili za više humanosti u vojničkom životu i vojnoj službi uopšte. Takođe je izraženo mišljenje da su slobode čoveka i građanina dosta ograničene u Bundesveru. Istaknuta je i odgovornost oružanih snaga SR Nemačke u sprečavanju izbijanja rata u svetu.);

*Prelaz u pregovorima SALT-2 ka SALT-3: Implikacije za nuklearnu politiku NATO* — Uwe NERLICH; (Uz kratak istorijat pregovora SALT-2 iznet je tok poslednje runde u tim pregovorima, sa analizom suštine razmimoilaženja. Stav SR Nemačke prema pregovirima SALT u situaciji usaglašavanja američke i sovjetske politike i stavova. Iznosi se bojazan Nemačke da bi prekid pregovora SALT doveo do daljeg pogoršavanja odnosa između SAD i SSSR-a, što bi moglo imati implikacije na bezbednost SR Nemačke.);

*Rog Afrike* — Dr Wolf Born; (Iznosi se geostrategijski značaj zemalja koje se nalaze na tzv. rogu Afrike, posebno značaj ovog regiona za SAD i zapadnu Evropu. Politika Somalije posle dobijanja nezavisnosti. Severoistočne provincije Kenije — unutrašnje uređenje. Džibuti — politika, unutrašnje uređenje. Suština eritrejsko-etioopskog konflikta. Revolucija u Etiopiji. Posebno je dat osvrt na razvoj unutrašnjih i spoljnopoličkih kretanja u Eritreji i njena vojnopolitička situacija.);

*Kubanci u Africi* — Dr Sartorius Heinrich; (Podaci o geostrategijskom položaju, istorijskom i društveno-političkom razvoju kao i o oružanim snagama Kube. Okretanje Kube afričkim zemljama, nakon neuspelog „izvoza“ revolucije u zemlje Latin-

ske Amerike. Oblici kubanske pomoći i uticaja u Africi i razlozi zbog kojih Afrikanci prihvataju Kubu — u Alžiru, Angoli, Gvineji, Etiopiji i Libiji. Stav SAD i podrška SSSR takvoj politici Kube.);

*Tri intervencije u inostranstvu* — H. de Nanteuil;

(O intervencijama OS Francuske u inostranstvu u novije vreme. Intervencija u Kolveziju, maja 1978; vojna podrška Mobutuu (na njegov zahtev), zatim u kontingentu OUN za intervenciju u Limanu. Francuska intervencija u Čadu.);

*Izrael i poslednji događaji na Bliskom i Srednjem istoku* — Hanika Horst M., major;

(O uticaju najnovijih zbivanja u Iranu na vojno-politička zbivanja u regionu Bliskog i Srednjeg istoka. Iznosi se mišljenje da bi iransko naoružanje u sadašnjoj situaciji moglo ozbiljno i najneposrednije da ugrozi bezbednost Izraela. Uticaj sporazuma o miru između Egipta i Izraela na kretanja u ovom regionu. Uloga Palestinskog oslobodilačkog pokreta.);

*Teritorijalne bezbednosne operacije — borba protiv pobunjenika* — Normann Dodd, puk.;

(Pregled krupnijih bezbednosnih operacija protiv pobunjenika koje su se izvodile kroz istoriju. Porast broja grupa neprijateljski raspoloženih prema postojećim društveno-političkim režimima koji primenjuju razne vrste dejstava od atentata do podmetanja bombi i krupnijih sabotaža i akcija. Posebno se iznosi aktivnost grupa pobunjenika u SR Nemačkoj i mere koje se preduzimaju, s osobitim značajem zahteva koji se postavljaju pred oružane snage. Problem progona pripadnika pobunjeničkih grupa i grupacija preko granice.);

*Pregled aktuelnosti:*

*Francuska:* Nuklearno naoružanje. Rezervisti u OS; *SAD:* Odluka za

MX-rakete. Strategijska odbrambena koncepcija; *Bugarska*: Vojno školstvo.

b) u br. 8 (avgust) 1979:

*Isturena odbrana u sadejstvu kopnenih i vazduhoplovnih snaga* — Franz-Joseph Schulze;

(Izvodi iz predavanja generala Šulce (Schulze), vrhovnog komandanta OS za centralnu Evropu — održanog na KŠA Bundesvera, u kojem je izneo osnove i značaj sadejstva između KoV i RV u isturenoj odbrani, kao osnovnoj pretpostavci za njen uspeh. Izneti su zadaci isturenene odbrane, kao i komandna struktura i sistem rukovođenja u zajedničkoj borbi savezničkih OS.);

*Razmišljanja o naoružanju OS osamdesetih i ranih devedesetih godina* — Karl Schnell;

(Predavanje državnog sekretara u Ministarstvu odbrane u Bonu 1979. na sednici Društva za ratnu tehniku. O zadacima resora za naoružanje. Planiranje novih borbenih sredstava i trendu razvoja oružja 3. generacije. Porodica lakih oklopnih borbenih vozila. Oružje za blisku protivtenkovsku borbu. Novo oružje i municija za pešadiju i artiljeriju. Planiranje naoružanja za RV i RM. Značaj razvoja elektronske opreme.);

*Strategijska ravnoteža između SAD i SSSR-a 80-ih godina. Uporedna analiza* — Robin BEARD;

(Poređenje i ocena strategijske udarne snage SSSR-a i SAD za period 1975—1990. god., uz podelu mogućnosti udara u tri faze: pre napada, posle sovjetskog nuklearnog udara po vojnim ciljevima i posle američkog nuklearnog odgovora. Autor iznosi svoje mišljenje i preporuke o merama koje bi SAD trebalo da preduzmu za očuvanje ravnoteže.);

*Odbrana vatrom protiv „blickriga“* — Josef Goblirsch;

(Prilog diskusijama o pitanju: kako, čime i u kojoj meri mogu konvencionalne snage Atlantskog saveza sprečiti ili zaustaviti nadmoćnije OS VU u slučaju kada brzo prodiru kroz odbrambene položaje u slobodnom delu Evrope. Iznose se mogući oblici oružanog sukoba i načini kako im se odupreti upotrebom konvencionalnog oružja. Iznose se primeri iz dva svetska rata u kojima je pešadija vatrom svog oružja uspešno sprečavala prodore u dubinu svoje odbrane. O značaju planiranja odbrane, posebno sistema vatre pešadijskog i POO i PVO naoružanja.);

*Razvoj i značaj sovjetske pomorske sile od kraja drugog svetskog rata* — Jürgen HEUCHLING;

(Koncepcija razvoja RM SSSR-a u pojedinim periodima posle drugog svetskog rata — posleratni neposredni period, 50-ih, 60-ih i 70-ih godina. Organizacija „Crvene flote“ danas — Severne, Baltičke, Crnomorske i Dalekoistočne sovjetske flote i njena uloga u globalnoj strategiji.);

*Je li Armija samo za odbranu mira?* — Heinz KARST;

(Uloga OS u civilizovanom i bogatom društvu. Poziv vojnika i njegov društveni položaj.);

*Pregled aktuelnosti:*

*Francuska*: Vojni budžet za 1980. god.; *NDR*: O spoljnoj politici. Ofanzivne i defanzivne OS; *Poljska*: Vojne škole; *Mađarska*: Oficirski kadar.

c) u br. 9 (septembar) 1979:

*Sovjetska procena odnosa snaga u svetu* — Walter SCHILLING, ppuk. („Korelacija snaga“ u pojedinim periodima sovjetske istorije — od kraja drugog svetskog rata, u Hruščovljevoj eri i u vreme Brežnjeva. Pokušaj da se da odgovor na pi-

tanje koje se često postavlja na Zapadu: Šta namerava SSSR sa tako intenzivnom izgradnjom i jačanjem svojih OS? Iznosi se mišljenje da SSSR krajem 70-ih godina nastoji da svojim ratnim potencijalom postigne ravnopravnu poziciju u odnosu na SAD, da u takvim odnosima vodi pregovore sa SAD i uspešnije utiče na međunarodne odnose.);

*Rumunska vojna politika i Zapad* — Wettig Gehrhard;

(Karakteristike rumunske vojne politike koja je usmerena na borbu protiv dualizma paktova i protiv trke u naoružanju. Zalaganje za koegzistenciju između dva bloka, za detant i nezadovoljstvo Rumunije zbog načina na koji se odvijaju pregovori o razoružanju. Stav Rumunije prema SALT i prema vojnom konceptu NATO pakta.);

*Vojna politika i oružane snage Italije* — Ernst Lutzt, kap.;

(Geostrategijski položaj Italije i njen značaj za NATO. Karakteristike italijanske vojne politike: aktivna saradnja sa NATO i doprinos održavanju ravnoteže NATO i VU. Nastojanja na popuštanju zategnutosti u Evropi i svetu. Komunistička partija Italije i njen stav prema vojnoj politici zemlje. Karakteristike nove strukture OS.);

*Poljska 1939. godine. Kako je vide Britanci* — Alfred SCHICKEL;

(Pozivajući se na engleski diplomatski izveštaj autor iznosi detaljnije odbrambene planove Poljske pred izbijanje rata. Izveštaj su sačinila dvojica engleskih diplomata koji su u martu 1939. posetili Ministarstvo spoljnih poslova Poljske, a povod su bile garancije Francuske i Engleske Poljskoj o uzajamnoj pomoći i obavezama da će dve zemlje stupiti u rat protiv Nemačke, ukoliko ona napadne Poljsku.);

*Artiljerija — veliki bog rata* — Joachim Engelmann;

(O sovjetskoj artiljeriji u pojedinim periodima: u rusko-japanskom ratu, u prvom svetskom ratu, u ratu protiv Finske i u drugom svetskom ratu. Razvoj, organizacija i modernizacija sovjetske artiljerije danas i pravci njenog daljeg razvoja.).

d) u br. 10 (oktobar) 1979:

*Raskršće puteva u sivoj zoni* — Wolfram von RAVEN;

(O odlukama savetovanja u ministarstvima zemalja NATO (decembra 1978.), s posebnim osvrtom na planove o uvođenju novog nuklearnog oružja i ponudama, odnosno predlogu VU o razoružanju. S tim u vezi, autor iznosi mišljenje da ne postoji mogućnost vođenja ograničenog nuklearnog rata. Takođe razmatra tok i posledice pregovora SALT.);

*Odnos vojnih snaga 1979—1980;*

(Podaci Međunarodnog instituta za strategijska istraživanja (London), o odnosu vojnih snaga u svetu (NATO, VU kao i u regionima na Bliskom istoku, Africi, Aziji i Latinskoj Americi). Konstatuje se jačanje i modernizacija celokupnog spektra konvencionalnog i nuklearnog arsenala NATO i VU.);

*SALT II i neamčki bezbednosni interesi* — Dr Peter CORTIER;

(Ocena značaja pregovora SALT II za bezbednost Evrope, posebno SR Nemačke. Ističe se značaj sporazuma o ograničenju nuklearnog oružja u interesu bezbednosti.);

*Energetska kriza i vojna politika* — Wolf HANKE;

(Vojni aspekt energetske krize, koji se — po rečima autora — slabo uzima u obzir, iako je jasno da je vojna tehnika, time i savremene OS u celini, nepokretna i borbeno nespremna u uslovima nestašice go-

riva. Planovi SR Nemačke na izgradnji nuklearnih elektrana (oko 40), koje treba da umanje zavisnost od uvoza nafte. Vojni problemi i opasnost za mir i bezbednost koje stvara ovo rešenje.);

*Kina danas* — E. Seuberlich;  
(Utisci vojne delegacije SR Nemačke, koja je na poziv Ministra za odbranu Kine boravila dve nedelje u toj zemlji. Njihovo viđenje najnovijih zbivanja i zaokreta u kineskoj unutrašnjoj i spoljnoj politici.);

*Romel i invazija* — Friedrich RUGE;  
(Osvrt na tok invazije saveznika u Normandiji 1944. Nemačko viđenje događaja koji su se tada zbili.);

*Pregled aktuelnosti:*  
*Francuska:* Nuklearno oružje sa Nemačkom; *Finska:* Jačanje RV; *NDR:* Kulturni život u NNA (OS NDR).

e) u br. 11 (novembar) 1979:

*Prilog ranoj istoriji taktičkog nuklearnog naoružanja* — Wolfgang PORDZIK;

(Istorijat razvoja nuklearnog oružja u SAD od prve probe atomske bombe do danas. Američka koncepcija upotrebe nuklearnih snaga. Rivalstvo između vidova OS SAD. Na primeru rata u Koreji iznosi se mišljenje da su SAD pogrešno procenile snagu protivnika, oslanjajući se samo na svoj nuklearni potencijal.);

*Nuklearno naoružanje i razoružanje u Evropi* — Hubertus HOFFMANN i Rolf STEINRUCKE;

(Koncepcija nuklearne odbrane Evrope. Uvođenje taktičkog nuklearnog potencijala i analiza faktora koji su ga određivali. „Nacionalni interesi“ u politici nuklearne odbrane Evrope. Pitanje kontrole naoružanja i suština pregovora SALT

III. Procena nuklearnih snaga u Evropi, posebno o odnosu SAD—Evropa.);

*Kako odbiti napad* — Hans Dieter BESTE;

(Polazeći od činjenice da SSSR nastoji da postigne, odnosno održi nadmoćnost u vojnom pogledu, autor upozorava zapadnu Evropu na opasnost koja joj pretili od Istoka i nastoji ukazati na mere i puteve da se onemoguće namere VU, odnosno SSSR-a.);

*Oružane snage Francuske* — Ernst Heinrich ZIMMER, puk.;

(Podaci o organizaciji i jačini OS Francuske, prema pisanju vojne štampe. Suština Zakona o reorganizaciji OS za period 1977—1982. i rezultati njegove primene. O prekomorskim snagama stacioniranim u Africi, Indijskom okeanu, na Pacifiku i sl.);

*Izveštaj o Bliskom istoku* — Dr Heinrich ZADOR (Tel Aviv);  
(Autor iznosi probleme obaveštavanja o događajima na Bliskom istoku zbog neočekivanih obrta događaja, i ukazuje na mnoge propagandne i agitacione izveštaje o bliskoistočnim zbivanjima. Govori o istoriji i ideološkim osnovama Palestinskog oslobodilačkog pokreta i ekonomsko-političkoj strukturi oblasti koje je Izrael okupirao u ratu 1967. Posebno iznosi situaciju u Libanu.);

*Bundesver i nauka* — Jürgen SCHREIBER;

(O potrebi korišćenja rezultata naučnih istraživanja u Bundesveru: o vojnom školstvu i odnosu stručne vojne obuke i opšteg obrazovanja. O potrebi saradnje naučnih i razvojnih ustanova u OS sa naučnim institucijama van oružanih snaga.);

*Mogućnost korišćenja elektronske obrade podataka u obuci štabnih oficira Bundesvera* — Hans-Hermann MILTZOW;

(Značaj elektronske obrade podataka za obuku i upoznavanje slušalaca sa sredstvima za prenošenje podataka koje će docnije moći koristiti u planiranju i komandovanju. Preduslovi za korišćenje elektronske obrade podataka u nastavi. Vrste programa. Programi nastave i obuke prilagođeni elektronskoj obradi.);

*Vojnokrivični zakon danas* — Peter EISENMANN;

(Prilog diskusijama o smrtnoj kazni za pripadnike OS u ratu. Razmatranje vojnih delikta u pojedinim NATO-zemljama — vrste i odgovarajuće kazne.);

*Pregled aktuelnosti:*

*Francuska:* OS u Indijskom okeanu; *Grčka:* Nova „istočna politika“. Beleške iz Azije i Afrike.

f) u br. 12 (decembar) 1979:

*Vojnopolitička situacija na kraju godine* — Gehrhard BAUMANN; (Autor iznosi pokazatelje koji ukazuju da je mir krajem 1979. manje stabilan nego prethodnih godina. Posledice takve vojnopolitičke situacije za SR Nemačku, kao saveznika SAD, s obzirom na kritičnu fazu odnosa supersila. Stanje u odnosima između partnera u VU. Pregled konflikta i mogućih žarišta u Africi i na Bliskom istoku.);

*Bundesver u savezu* — Jürgen BRANDT, gen., generalni inspektor Bundesvera;

(Mišljenje autora da SR Nemačka bez NATO ne bi mogla sačuvati svoju nezavisnost i bezbednost, te da stoga mora da ojača svoje oružane snage kao doprinos savezništvu. Razmatra odnos snaga VU i NATO i ističe nastojanje oba bloka da postojeću ravnotežu promene u svoju korist. Posebno o zadatku SRN i njenih OS u okviru saveza.);

*Južno krilo NATO* — *Problemi i osobenosti* — Harold E. SHEAR;

(Polazeći od konstatacije da su problemi južnog krila NATO veliki autor ističe da je ovom regionu potrebna pomoć ostalih članica saveza. Posebno je obrađen geostrategijski položaj i značaj Sredozemlja sa pregledom razvoja vojno-političke situacije u tom delu sveta u poslednjih 30 godina.);

*Modernizacija nuklearnih snaga NATO u Evropi* — Joseph DOUGLASS;

(Analiza vojno-političke situacije i pregled jačine snaga i sredstava članica NATO kao faktora koji navode NATO da u Evropi modernizuje svoje nuklearne snage. S tim u vezi razmatraju se aspekti: sposobnost preživljavanja u slučaju iznenadnog napada; sposobnost za odmereno reagovanje; problemi iznenađenja. Potreba prilagođavanja sovjetskoj vojnoj strategiji.);

*Kooperacija u proizvodnji naoružanja je nužna i moguća* — Carl DAMM;

(Na osnovu iskustava iz drugog svetskog rata autor ukazuje na probleme i teške posledice naoružanja različitog porekla i ističe potrebu standardizacije naoružanja i opreme u okviru Saveza, što se jedino može obezbediti kooperacijom u proizvodnji. Ukazuje, takođe, na potrebu uzajamnog pomaganja i solidarnosti u okviru saveza.);

*Razmišljanja o jačanju odbrambenih konvencionalnih snaga NATO u srednjoj Evropi* — Klaus LIEBETANZ;

(O odnosu klasičnog naoružanja NATO i VU. Dileme vojno-političkog rukovodstva SRN u pogledu jačanja konvencionalnog naoružanja, s obzirom na finansijski aspekt. Autor se zalaže za protivtenkovske rendžerske jedinice i govori o njihovim prednostima, kao i o specifičnosti obuke.);

*Indijski okean i bezbednost Zapada* — Maharaj CHOPRA, gen.;

(Geopolitički položaj zemalja u regionu Indijskog okeana i interesovanje velikih sila za ovo područje. Jugoistočna Azija u previranju i promene u tom regionu. Previranja na Srednjem istoku. Revolucija u Iranu. Nemirna Turska i politička kretanja u njoj. Nafta i ekonomski i vojnopolitički problemi u svetu.);

#### *Pregled aktuelnosti:*

SRN: Vojni budžet 1980; NATO: Sednica grupe za nuklearno planiranje; NDR: Vojna ekonomija — ideološki zadatak.



Austrijski vojni časopis donosi ove članke:

#### *a) u br. 3 (septembar/oktobar) 1979:*

*Lik oficira austrijske armije* — Emil SPANNOCCHI; (Predavanje održano u Udruženju oficira u Štajerskoj o zahtevima u pogledu ličnih i stručnih kvaliteta savremenog profesionalnog vojnog lica, posebno oficira. Data je analiza trenutnog stanja oficirskog kadra u OS Austrije u pogledu kvalifikacija — opštih i vojnih, socijalne strukture, moralno-političkog vaspitanja i sl.);

*Izbijanje rata 1939.* (Analiza političke i vojne situacije u Evropi pred sam rat i njen razvoj do kraja septembra 1939. godine. — Heinz MAGENHEIMER; (Na osnovu obimne istorijske literature o zbivanjima u Evropi koja su prethodila

početku drugog svetskog rata iznose se odnosi među državama, odnos snaga i pregled operativnih planova.);

*Vojne odredbe u mirovnim ugovorima 1947* — Rudolf HECHT; (Ugovori između Saveznika, s jedne strane, i Italije, Rumunije, Bugarske, Mađarske i Finske, s druge strane. Ugovori se odnose na buduću mir u Evropi. Posebno o kvalifikaciji „zabrane raketnog naoružanja“ u mirovnom ugovoru sa Italijom.);

*Vojna strategija SAD* — Raymond E. Bell, SAD; (Defanzivna priroda američke vojne strategije. Oružane snage SAD — potencijal i zadatak. Područja mogućih konflikta za SAD. Strategijsko oružje SAD. Vojna strategija za zapadnu hemisferu, posebno za zapadnu Evropu, kao i za istočnu Aziju.);

*Jačanje NATO snaga u Evropi* — Norman L. Dodd; (Odnos snaga NATO i VU i, s tim u vezi, isticanje potrebe o jačanju snaga Severnoatlantskog pakta zbog navodne inferiornosti. Problem mobilizacije rezervista, zatim transporta iz SAD i V. Britanije, kao i problemi standardizacije s obzirom na karakter savezništva. Odredbe programa (1978.) šefova zemalja NATO o merama za jačanje odbrambenih snaga NATO, koji sadrži: mere na racionalizaciji istraživanja i razvoja, proizvodnje naoružanja, mere u oblasti elektronskog ratovanja i zaštite od hemijskog ratovanja.);

*Varšavski pakt i jugoistočna Evropa* — Hans Christian PILSTER (SRN); (Istorijski pregled razvoja jugoistočne Evrope od drugog svetskog rata do danas. Problemi vezani za „orijentalno“ ili tzv. balkansko pitanje. Vojnogeografska procena. Mesto pojedinih balkanskih zemalja u globalnoj strategiji Varšavskog ugovora, posebno o mestu Albanije i Jugoslavije.);

*Borbeni helikopteri* — Richard Bondi; (Razvoj, upotreba, tipovi i taktičko-tehničke karakteristike.);

*Vojni izdaci i izvoz naoružanja;* (Podaci prema američkim izvorima o stanju u pogledu izdataka za potrebe naoružanja u pojedinim zemljama sveta).

b) u br. 6 (novembar/decembar) 1979:

*Milicijski sistem — upoređenje sistema u Svajcarskoj, Švedskoj, Finskoj i Austriji* — Johann CULIK; (Karakteristike milicijskog sistema Austrije kao odraza finansijskih mogućnosti zemlje i istovremeno izraza spremnosti za odbranu nezavisnosti zemlje. Upoređenje milicijskih sistema u OS četiri neutralne zemlje Evrope. Sistem vojne obaveze, organizaciona struktura i obuka pripadnika milicije u navedenim zemljama.);

*Manevar „Harste Faust“ („Čvrsta pesnica“)* — Horst PLEINER, ppuk.; (Prikaz priprema i toka dvostrane taktičke vežbe jedinica prvog korpusa Bundesvera, izvedene u severnom delu SR Nemačke, u cilju uvežbavanja komandovanja, borbe, podrške, snabdevanja velikih združenih jedinica u svim vidovima borbe, kao i sadejstva sa snagama TO, RM, RV i snagama KoV i RV saveznika.);

*Oružane snage zemalja Varšavskog pakta u jugoistočnoj Evropi* — Hans-Christian PILSTER, gen. major u penziji; (Dat je pregled jačine, sastava i operativnih zadataka jedinica SSSR u Mađarskoj, Bugarskoj i Rumuniji. S tim u vezi, prikazana je organizacija, sastav, jačina i nivo borbene gotovosti oružanih snaga ovih zemalja i izneto mišljenje o njihovoj efikasnosti u odbrambenim operacijama na sopstvenoj teritoriji, kao i u ofanzivnim akcijama na teritori-

jama drugih zemalja. Procena sovjetskih planova za budućnost u tom delu Evrope.);

*Rezervne i teritorijalne jedinice Bundesvera* — Hartmut SCHAUER; (Organizaciona struktura oružanih snaga SR Nemačke i zadaci jedinica teritorijalne odbrane u obezbeđivanju operativne slobode jedinica Bundesvera, kao i jedinica NATO na teritoriji SRN. Jačina, sastav, struktura i obuka rezervista i njihovo mesto u koncepciji odbrane SR Nemačke. Organizacija jedinica teritorijalne odbrane prema novoj strukturi KoV (Bela knjiga 1975/76.);

*Mogućnost borbene upotrebe lake avijacije. Upoređenje sa dosadašnjim konceptom upotrebe lovačko-bombarderske avijacije — efikasnost i uslovi* — Peter KOLECKO, kapetan; (Analiza osnovnih parametara koji određuju upotrebu lake avijacije u neposrednoj podršci jedinica KoV. Iznose se neka iskustva iz Koreje i arapsko-izraelskih ratova. Upoređuju se odnosi cena—efikasnost za neke tipove lovaca-bombardera i aviona lake avijacije pri izvršenju zadataka u pružanju neposredne podrške. O helikopterima kao perspektivnom vidu lakih letelica u sastavu KoV.);

*Princip dobrovoljnosti ili povrataka opštoj vojnoj obavezi* — Raymond BELL, pukovnik; (O mogućnostima opšte vojne obaveze za sve građane koji odgovaraju propisanim zdravstvenim uslovima — pitanje je koje se razmatra u nadležnim krugovima u SAD. Istorijat razvoja sistema opšte vojne obaveze i tradicija principa dobrovoljnosti služenja u OS SAD. Uloga rezervista u održavanju odgovarajućeg nivoa borbene gotovosti OS SAD.);

*Psihohigijena i vojna psihologija* — Manfred HALTMEYER; (Sažet prikaz predavanja vojnosanitetskih stručnjaka iz Austrije, SR Nema-

čke i Švajcarske o problemima sa kojima su danas suočeni vojni lekari i vojni psihijatri. Analiziraju se najčešći uzroci narušavanja psihičke ravnoteže i duševnog mira mladih koji im otežavaju privikavanje na život u vojnom kolektivu. Definicija pojma psihohigijena kao grane psihologije i psihijatrije koja se bavi proučavanjem i primenom metoda za očuvanje duševnog mira. Kroz ove referate obrađeni su problemi straha, panike, potrebe za drogom i zavisnosti od nje, kao i od alkohola i sl.);

#### *Pregled aktuelnosti:*

SSSR: Proizvodnja naoružanja; NATO: Serija jesenjih manevara „Autumn Forge 79“; NDR: Vojno prisustvo u Africi; SRN: Bela knjiga 1979; Jugoslavija: Rezultati ankete o odbrambenoj politici; Kuba: Oružane snage, spoljna politika i sovjetsko prisustvo.

## ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

*Grčki opštevojni pregled donosi ove članke:*

a) u broju 6 (juni) 1980. godine:

*Strategija* — brigadni general Miltijadis Ksifijas;

U prvom delu članka pod naslovom *Filozofija rata*, autor obrađuje osnovne instinkte koji utiču na volju pojedinca za sukobljavanje; prvo u okviru porodice, na radnom mestu i u društvu, a zatim u okviru države, odnosno za sukobljavanje među državama. U uzroke rata među državama on ubraja ekonomske, verske i ideološke uzroke, a osvrće se i na ratove za neza-

visnost. U posebnom poglavlju opisuje kakve osobine i kvalifikacije treba da imaju vojne starešine. U drugom delu članka autor se prvo osvrće na osnovna načela rata, kako su ona definisana u ratnoj veštini grčke armije i u drugim armijama zemalja NATO, kao i na osnovne vidove borbenih dejstava — napad i odbranu, pri čemu se veoma mnogo služi primerima iz savremene vojne istorije. Na kraju ukazuje na savezništva između pojedinih država koja se sklapaju u miru ili u ratu, kao i na načela ratnih doktrina velikih sila koja se primenjuju u međunarodnim odnosima i danas.

*Sovjetski pogledi na bezbednost* — iz brošure Adelphi Papers;

*Vazdušno transportna protivtenkovska odbrana* — major Theodore T. Sendak;

*Trijumf Djağorasa iz Rodosa na olimpijskim igrama* — pukovnik G. Kacopis;

*Pregled svetskih dostignuća 1978. godine* — Dim. Djakidis;

*Generali i admirali Aleksandra Velikog* — pukovnik Vas. Kolovos;

*Šta treba da znamo o bezbednosti letenja i avionskim udesima* — potporučnik Aleksandros Simeonidis;

*Pokretljivost kao pitanje tehnike i taktike* — poručnik Joanis Parris;

*Negativni uticaj Alfreda Mahana na protivpodmornički rat* — kapetan bojnog broda R. A. Bowling (SAD).

b) u broju 7 (juli) 1980. godine:

*Strategija (nastavak)* — brigadni general Miltijadis Ksifijas;

*Sovjetski pogledi na bezbednost* (nastavak) — Helmut Sonnenfeldt i William G. Hyland;

*Sovjetska kopnena taktika* — major Edward H. Cabaniss;

*Planiranje prepreka* — potporučnik Charls L. Toomey;

*Tajne službe Hitlera u Grčkoj* — policijski kapetan Sarandu Antonaku;

*Problem saobraćaja u Grčkoj* — potpukovnik Georgios Jakumakos;

*Duh discipline* — general Didier Tabonis;

*Glavne karakteristike i taktička upotreba helikoptera UH-1H* — potporučnik Al. Simeonidis.

c) u broju 9 (septembar) 1980. godine:

*Nova oružja i njihov uticaj na karakteristike raznih vidova borbe* — major Kostandinos Frangu;

*Buduće tendencije u razvoju tenkova kako ih vidi jedan iskusan vojnik* — Horst Zobel;

*Savremena topografija u artiljeriji* — general Jean Aubier;

*Kontrola cena i mere protiv inflacije* — pukovnik avijacije Evg. Aslani;

*Ukrštavanje diplomatskih mačeva između Joannis Kapodistrijas i princa Cl. Matternich-a zbog grčke revolucije* — potporučnik Depastas Nikolau;

*Ksenofon* — major Georgios Liakuris;

*Vizantijska imperija i Arapi* — Kostas Kostandinidis;

*Tenkovska četa sovjetske armije* — iz časopisa International Ground Defence Armies and Weapons;

*Varšavski sporazum* — iz „The soviet war Machine“.

d) u broju 10 (oktobar) 1980. godine:

*Značaj OHI* (grčko „ne“ prim. prevodioca) 1940—1941. god. — general major avijacije P. D. Kafecopulos;

*Vojna istorija Grčke* — Mario Cerivi (italijanski novinar);

*Pušenje — gojaznost — psihički zamor — nedostatak fizičke rekreacije* — major sanitetske službe — kardiolog Stiljanos Simicis;

*Oružane snage Francuske* — iz časopisa *Armees d'aujourd'hui* (avgust 1979);

*Bitka kod Staljingrada 28. juna 1942. do 2. februara 1943. godine* — brigadni general Har. Flokas.